

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA nr. 24
Din 30.01.2013

Dosar nr: 481/2012

Petiția nr: 5367/02.11.2012

Petent: C.S.

Reclamat: ziarul „România Liberă” și R.P.

Obiect: cotidianul „România Liberă” a publicat articolul „Dar Iosif Sava, o bătea și el?” din data de 07.08.2012 ce promovează, după cum susține petentul, o atitudine de discriminare bazată pe apartenența la o anumită naționalitate sau etnie

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1.1. Numele, domiciliul sau reședința petentului

1.1.1. C.S.,

1.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatului

1.2.1. Ziarul „România Liberă”,

1.2.2. R.P., Harvard University

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petentul sesizează Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării în legătură cu publicarea în ziarul „România Liberă” a articolului „ Dar Iosif Sava, o bătea și el?” din data de 07.08.2012 ce promovează, după cum susține acesta, o atitudine de discriminare bazată pe apartenența la o anumită naționalitate sau etnie.

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Prin intermediul citației cu nr. 5367/29.11.2012 a fost citat petentul pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 17.12.2012, la sediul CNCD. Totodată, prin această adresă s-a invocat din oficiu excepția lipsei calității procesuale active a petentului. La termen, petentul a fost prezent.

3.3. Prin citațiile înregistrate cu nr. 5902/29.11.2012 și 5902/29.11.2012 au fost citate părțile reclamate, pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 17.12.2012, la sediul CNCD. La termen părțile reclamate au fost prezente prin reprezentanți.

3.4. Procedura de citare este legal îndeplinită la data de 17.12.2012.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

4.1.1 Petentul susține că prin articolul „Dar Iosif Sava, o bătea și el?”, apărut în ziarul „România Liberă” în data de 07.08.2012, publicația online, sub semnătura R.P., s-a încălcat demnitatea umană prin promovarea unei atmosfere de ostilitate împotriva unor drepturi civile, precum și promovarea unei atitudini de discriminare bazată pe apartenența artistei M.U. la o anumită naționalitate și etnie. Domnul C.S. solicită prin plângerea sa ca ziarul „România Liberă” să se implice în strângerea de fonduri de ajutorare pentru fetița doamnei M.U., în semn de recunoaștere a valorii artistei. De asemenea, ziarul să publice un material din care să reiasă delimitarea ziarului de autoare. Totodată, petentul solicită ca doamna R.P. să scrie un articol prin care să încerce să compenseze prejudiciul produs.

4.1.2. În punctul de vedere cu privire la invocarea excepției lipsei calității procesuale active a petentului, depus în cadrul audierilor din data de 17.12.2012, înregistrat sub nr. 6228/17.12.2012, petentul susține că după studiul unor manuale de drept european a ajuns la concluzia că materialul apărut în ziarul „România Liberă” în data de 07.08.2012 propagă idei care încalcă demnitatea umană și se consideră personal afectat de unele afirmații din articol deoarece motivul care stă la baza discriminării este lipsit de relevanță, impactul fiind aspectul important și nu este necesar să existe o victimă identificabilă.

4.1.3. Afirmațiile „Repatrierea trupului neînsuflețit nu poate avea sens, din moment ce artista a ales ca patrie Austria”, „Etnic, artista nu se prezenta ca fiind româncă.”, „A fost sfidarea pe care ea, vieneză, ea, austriacă, ne-a aruncat-o românilor”, și „Pe Constantin Brâncuși să-l lăsăm la Paris. Pe M.U. să o lăsăm la Viena.” reprezintă în opinia domnului C.S. niște atacuri la libera circulație și alegerea reședinței precum și la dreptul de a părăsi țara și de a se întoarce în țară iar afirmațiile „Dacă toată viața a fost o superbă țigancă-moldoveancă-austriacă, avem noi dreptul să o obligăm să devină, după moarte, româncă?”, „În România, a fost obligată să fie „româncă de care suntem mândri” și „În Austria, a înflorit nemțoaica mândră de rădăcinile ei țigănești și moldovenești.” pun sub semnul întrebării dreptul de a obține și de a renunța la cetățenia română.

4.1.4. Petentul mai consideră că afirmațiile referitoare la etnie, având în vedere că mama sa este de naționalitate germană, îl fac să se întrebe dacă mai este în siguranță dacă va renunța la cetățenia română.

4.1.5. În cadrul audierilor din data de 17.12.2012, petentul a reiterat aspectele din punctul său de vedere.

Susținerile ziarului „România Liberă”

4.2.1. În cadrul audierilor din data de 17.12.2012, ziarul „România Liberă” a fost reprezentat de domnul D.C.T., jurnalist, și doamna V.A., avocat, care au invocat excepția lipsei calității procesuale active a petentului, justificată prin faptul că, petentul în tot cuprinsul cererii nu a dovedit calitatea sa de persoană discriminată, mai mult decât atât, nu a făcut dovada că ar fi fost mandatat să facă o astfel de petiție.

4.2.2. Reprezentanții publicației consideră că articolul invocat de petent nu face obiectul unei discriminări astfel cum e definită în art. 2 alin 1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, completată și modificată ulterior, ba, din contră, acesta elogiază activitatea, viața și misterul morții pianistei M.U..

4.2.3. Ziarul „România Liberă” solicită Consiliului respingerea petiției ca neîntemeiată.

Susținerile doamnei R.P.

4.3.1. La data audierilor doamna R.P. a fost reprezentată de părinții săi care au depus punctul său de vedere.

4.3.2. Doamna R.P. susține că nu îl cunoaște pe petent și că din plângerea formulată de acesta către Consiliu nu rezultă în nici un fel cum anume numitul C.S. ar fi fost discriminat din cauza sa și nici prejudiciile pe care i le-ar fi adus ipotetica discriminare neidentificată. În consecință, pentru respectarea literei și spiritului OG 137/2000, solicită în temeiul art. 20, alin. (1) și (3) să se precizeze cine este „persoana care se consideră discriminată” și care este forma de discriminare la care consideră că ar fi fost supusă această persoană și ce prejudicii ar fi suferit din cauza respectivei discriminări. Articolul publicat reprezintă un omagiu la adresa celebrei pianiste M.U. și nu s-a urmărit atacarea unor drepturi fundamentale ale cetățenilor.

Reclamata, R.P., în adresa cu nr. 17.12.2012 dă explicații cu privire la conținutul articolului în cauză, încercând să lămurească aspectele din petiție și înțelesul unor expresii, astfel:

“- Trei „critici” se găsesc în tabelul de la pagina 2 a petiției nr. 5367/02.11.2012, citez: „dreptul la libera circulație și alegerea reședinței” ; „dreptul de a părăsi țara și de a se întoarce în țară” și „dreptul de a obține și de a renunța la cetățenia română”. Cui și cum am interzis eu aceste drepturi și cine a avut prejudiciu din cauza mea din acest punct de vedere? Ce interes aș avea să pledez pentru interzicerea acestor drepturi, din moment ce, încă din copilărie, eu sunt o mare călătoreasă, iar modul meu de viață se definește pe coordonatele nomadismului? De exemplu, studiile superioare le-am făcut în două locuri din SUA, în Anglia (Oxford) și Franța (Paris), însă România rămâne locul unde mereu mă întorc – e dreptul meu, e alegerea mea.

*- cu referire precisă și directă la etnia romă, eu am lansat, în premieră europeană și mondială, ideea că această etnie trebuie să beneficieze de **cetățenie multiplă în Uniunea Europeană**, singura soluție concretă și reală pentru combaterea discriminării acestei etnii;*

- Articolul „Dar Iosif Sava o bătea și el?” are forma unui triptic (sau forma concertului) în care tema morții timpurii, tema vieții ca luptă, tema copilului minune și a copilului fără copilărie, tema autoexilului, tema mentorului, tema gloriei apar doar enunțate, cu ilustrările contradictorii și problematizante ale vieții reale, ca tot atâtea întrebări dureroase, fără răspuns. Aceste teme sunt teme universale, nu se limitează la o singură persoană sau la o singură etnie, astfel că, inevitabil, apar în articol comparațiile dintre M.U. și Nadia Comăneci sau Constantin Brâncuși, dintre doamna Stela Drăguliu și soții Karoly, dintre strategia Stelei Drăguliu și aceea a lui Claudio Abbado, apoi în ultima parte se realizează sinteza primelor două părți contradictorii și tumultul zgomotos al vieții se retrage, pentru a lăsa locul păcii eterne.

- În finalul articolului, ca omagiu adus celebrei pianiste, am împletit două mici crâmpene adaptate, unul din „Mai am un singur dor” (Eminescu) și celălalt din „Hamlet” (Shakespeare), astfel că din „Să-mi fie somnul lin” și „Noapte bună, blânde prinț!” a rezultat „Să-ți fie somnul lin, prințesă!”. Foarte mulți cititori au recunoscut sursele și au

*apreciat în mod deosebit acest omagiu. Desigur, nu toți cititorii mei au înțeles deplin acest final, dar de aici până la a susține că „s-a ajuns la încălcarea demnității umane prin promovarea unei atitudini de discriminare bazată pe **apartenența artistei la o anumită naționalitate și etnie**” (petiție nr. 5367/02.11.2012, pag. 1) calea depășește mult raționalul.*

- M.U. a trăit în România 13 ani și în Austria 20 de ani. Ambasada română din Austria nu a primit uzuala notificare referitoare la decesul Mihaelei Ursuleasa întrucât celebra pianistă nu mai era cetățean al României, ci al Austriei. De aici au rezultat explicații în presa din România despre „cum și când și-a pierdut cetățenia română

- „Pierderea” cetățeniei înseamnă retragerea cetățeniei de către un stat, sancțiune care presupune săvârșirea unor fapte reprobabile. De aceea, în articolul meu, am apărut memoria Mihaelei Ursuleasa, explicând că pur și simplu artista a făcut o cerere de renunțare la cetățenia română și a primit aprobarea. Statul austriac nu admite dubla cetățenie. Deci, M.U. nu săvârșise nimic reprobabil ci pur și simplu făcuse o opțiune și își exersase un drept al ei. Articolul meu pledează pentru respectul pentru aceste drepturi și pentru aceste opțiuni ale persoanei.” Etc.

4.3.3. Articolul a fost publicat de ziarul „România Liberă” în pagina de „Comentarii”, iar publicația precizează clar că nu își asumă responsabilitatea pentru opiniile din această pagină. Retragerea articolului a avut loc la cererea autoarei. Doamna R.P. a solicitat ziarului „România Liberă” retragerea articolului pentru că în forum, pe lângă obișnuita și normala polemică în termeni civilizați, apăruseră și unele idei inacceptabile, nepotrivite cu momentul și cu memoria celebrei pianiste. Preluarea articolului de mai multe publicații nu a putut fi controlată de doamna R.P..

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. În fapt, Colegiul Director reține că obiectul petiției vizează promovarea unei atitudini de discriminare, bazată pe apartenența la o anumită naționalitate sau etnie prin publicarea în ziarul „România Liberă” din data de 07.08.2012 a articolului „Dar Iosif Sava, o bătea și el?”.

5.2. În drept, Colegiul Director, în analiza actelor sau faptelor de discriminare, se raportează la prevederile Ordonanței de Guvern nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, reținând că acestea constituie cadrul general al reglementării discriminării în legislația românească. Astfel, conform art. 2 alin. 1 din O.G.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, constituie discriminare “orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”, iar alin 2 prevede că „sunt discriminatorii prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin. (1), fata de alte persoane, în afară cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelu scop sunt adecvate și necesare”. Alin. (3) prevede că „orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament

injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale”.

Potrivit art. 20 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, republicată, „*Persoana care se consideră discriminată poate sesiza Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării în termen de la un an de la data săvârșirii faptei sau de la data la care putea să ia cunoștință de săvârșirea ei (...)*”. Totodată, potrivit art. 28 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, „(1) *Organizațiile neguvernamentale care au ca scop protecția drepturilor omului sau care au interes legitim în combaterea discriminării au calitate procesuală activă în cazul în care discriminarea se manifestă în domeniul lor de activitate și aduce atingere unei comunități sau unui grup de persoane. (2) Organizațiile prevăzute la alin. (1) au calitate procesuală activă și în cazul în care discriminarea aduce atingere unei persoane fizice, la cererea acesteia din urmă.*”

În lumina prevederilor mai sus menționate, Colegiul Director subliniază faptul că legiuitorul instituie în beneficiul persoanelor care se consideră discriminate dreptul la o acțiune în constatarea și sancționarea contravențională a unei discriminări, de către C.N.C.D.

Spre deosebire de art. 20 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, republicată, unde legiuitorul utilizează sintagma “persoana care se consideră discriminată”, în art. 20 alin. 6, apare sintagma „persoana interesată” cu referire la persoanele ce pot înainta un memoriu în fața C.N.C.D.. Pentru a înțelege pe deplin conținutul acestui termen, trebuie să ne raportăm la prevederile art. 28 alin 1 și alin 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, unde legiuitorul se referă la calitatea procesuală activă a organizațiilor neguvernamentale care au ca scop apărarea drepturilor omului sau un interes legitim în combaterea discriminării. Rezultă astfel că, în materia nediscriminării, calitatea procesuală activă aparține în primul rând persoanei care se consideră discriminată și în al doilea rând, în egală măsură, organizațiilor non-guvernamentale, în condițiile stipulate de legiuitor.

Acest înțeles este pe deplin redat și în Procedura internă de soluționare a plângerilor în fața C.N.C.D., care definește, în art. 8, persoana interesată ca fiind „fie persoana care se consideră discriminată și sesizează Consiliul cu privire la săvârșirea unei fapte de discriminare împotriva sa, fie una dintre persoanele prevăzute la art. 8 alin. (1) și (2) din O.G. nr. 137/2000 republicată, (n.n. organizații nonguvernamentale) ori alte persoane care au un interes legitim în combaterea discriminării și reprezintă o persoană, un grup de persoane sau o comunitate împotriva căreia s-a săvârșit o faptă de discriminare”.

Art. 8 din procedură denotă intenția de a cuprinde mai multe categorii de persoane care se pot adresa C.N.C.D., dar în condiții determinate. În primul rând, persoana care se consideră discriminată (art. 20 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000), organizațiile non-guvernamentale (art. 28 alin. 1 și alin. 2 din O.G. nr. 137/2000), precum și alte persoane care au un interes legitim. Ca atare, procedura instituie posibilitatea unei a treia categorii de persoane de a sesiza C.N.C.D., în cursul jurisprudenței proprii această ultimă categorie fiind reprezentată de sindicate, uniuni sindicale sau confederații sindicale care s-au adresat Consiliului în numele membrilor, precum și rudele unor persoane care au fost discriminate și care s-au adresat Consiliului în numele respectivului membru al familiei, având împuternicire, în acest sens.

Astfel, raportat la petiția supusă soluționării, Colegiul Director constată că petentul nu se încadrează în nici una din categoriile de persoane în beneficiul căreia s-ar naște dreptul la o acțiune în constatarea și sancționarea discriminării imputate în cauză.

Având în vedere prevederile legale invocate mai sus, petiția cum este formulată, documentația depusă la dosar și susținerile părților, Colegiul Director urmează a admite excepția lipsei calității procesuale active a petentului invocată din oficiu și care, ulterior a fost invocată și de părțile reclamate.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu **unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. admite excepția lipsei calității procesuale active a petentului;
2. clasarea dosarului;
3. se va răspunde părților în sensul celor hotărâte;
4. se va transmite părților câte o copie a hotărârii.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

HALLER Istvan – Membru

JURA Cristian - Membru

LAZĂR Maria - Membru

PANFILE Anamaria- Membru

STANCIU Claudia Sorina – Membru

VASILE Alexandru – Membru

Data redactării: 31.01.2013

Hotărâre redactată în 4 exemplare de:

A. P. – Membru Colegiul Director al CNCD și
V. S.– Consilier juridic

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.